

ALÇAKTAN UÇAN GÜVERCİN

Tarik Dursun K. (Kakıncı) 1931 yılında İzmir’de doğdu. İlkokulu İzmir ve Ankara’da tamamladı; ortaokulu dışarıdan sınavlara girerek bitirdi (1950). Bir süre gazete dağıtıcılığı, seyyar köftecilik, otobüs билетçiliği, muhasebe yardımcılığı, memurluk gibi işlerde çalıştı. İzmir *Anadolu* gazetesinde başladığı gazeteciliğini Ankara ve İstanbul’da sürdürdü. 1962’de *Aramıza Kan Girdi* adlı polisiye filmiyle yönetmenliğe başladı; daha sonra *Korkusuz Kabadayı* (1963), *Cehennem Arkadaşları* (1964), *Kelebekler Çift Uçar* (1964) gibi filmleri yönetti. Senaryo yazarlığı (*Aşkın Düniü, Bugünü, Yarını*, 1966) ve rejisi asistanlığı yaptı. *Cumhuriyet Ansiklopedisi*’nde çalıştı. 1969’da Kurul Kitabevi’ni açtı, Milliyet Yayınları’nı yönetti (1973). *Günümüzde Kitaplar* isimli aylık bir dergi çıkardı (10 sayı, 1973-74). Koza Yayınları’nın kurucularından biri oldu ve yöneticiliğini üstlendi (1975). İlk şiiri 1949’da *Kaynak*’ta çıktı. Öykülerini 1951’den itibaren *Yeditepe, Kaynak, Seçilmiş Hikâyeler, Mavi, Yenilik, Dost, Yelken, Ataç, Yeni Ufuklar, Varlık, Türk Dili, Adam Öykü, Gösteri, Milliyet Sanat* dergilerinde yayımladı. Senaryo, çocuk kitapları, öykü, roman gibi farklı türlerdeki ürünleriyle 1950 kuşağının verimli ve hareketli kalemlerinden biri olarak görüldü. Yapıtlarından “İnsan Kurdu” romanı (*Kara Gün* adıyla, yön. B. Olgaç, 1971) ve *Kurşun Ata Ata Biter* romanı (yön. Ü. Elçi, 1985) sinemaya aktarıldı. “Bağrıyanık Ömer ile Güzel Zeynep” öyküsü (yön. Y. Çakmaklı, 1979), *Denizin Kanı* (yön. Y. Çakmaklı, 1980) ve *Alçaktan Uçan Güvercin* (1998) romanları televizyona uyarlandı ve dizi olarak gösterildi. *Molla Kendini Kolla* adlı oyunu 1969’da Ankara Çuvaldız Kabare Oyuncuları tarafından sahnelendi. “Haritada Beş Nokta” röportajıyla 1960 Gazetecilik Başarı Armağanı; *Güzel Avrat Otu* ile 1961 TDK Öykü Ödülü; *Yabanın Adamları* ile 1967 Sait Faik Hikâye Armağanı; *Ona Sevdigimi Söyle* ile 1985 Sait Faik Hikâye Armağanı; *Kurşun Ata Ata Biter* ile 1984 Orhan Kemal Roman Armağanı; *Ömrüm, Ömrüm... ile 1987 Türkiye İş Bankası Büyük Edebiyat Ödülü; Ağaçlar Gibi Ayakta* ile 1991 Yunus Nadi Yayımlanmış Roman Armağanı, *Hepsi Hikâye* ile 2006 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü’nü kazandı.

Yapıtları:

Öykü: *Hasangiller* (1955), *Veziir Düşü* (1957), *Güzel Avrat Otu* (1960), *Sevmek Diye Bir Şey* (1965), *Yabanın Adamları* (1966), *36 Kısım Tekmilî Birden* (1970), *Bağrıyanık Ömer ile Güzel Zeynep* (1972), *Bahriyeli Çocuk* (1976), *İmbatla Dol Kalbim* (1982), *Ona Sevdigimi Söyle* (1984), *Ömrüm, Ömrüm...* (1987), *Aşk Allahaismarladık* (1993), *Yaz Öpüşleri* (1996), *Dulevi* (2003), *Hepsi Hikâye* (2006).

Roman: *Denizin Kanı* (1968), *Kurşun Ata Ata Biter* (1983), *Ağaçlar Gibi Ayakta* (1990).

Deneme-Anı: *Edebiyat Üstüne Narin* (1983), *Ben Unutmadan* (1994), *Atım Kaçtı Ben Vuruldum* (2004).

Çocuk Kitabı: *Hoşçakal Küçük* (1978), *Otobüsüm Kalkıyor* (1990), *Benim Dedem Bir Tane* (1998).

*Tarık Dursun K.'nin
YKY'deki kitapları:*

Karanfilli Hikâye - Toplu Öyküler 1 (2009)
Gönlümün Bir Parçası - Toplu Öyküler 2 (2009)
Alçaktan Uçan Güvercin (2012)

TARIK DURSUN K.

Alçaktan Uçan Güvercin

Roman

Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 3555
Edebiyat - 1020

Alçaktan Uçan Güvercin / Tarık Dursun K.

Kitap editörü: Tamer Erdoğan
Düzeltili: Fahri Güllüoğlu

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Bilnet Matbaacılık Biltur Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Yukarı Dudullu Organize Sanayi Bölgesi 1 Cadde
No: 16 Ümraniye / İstanbul
Sertifika No: 15690

YKY'de 1. baskı: İstanbul, Mart 2012
ISBN 978-975-08-2213-1

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2011
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Ferruh Dođan'a
ve
Nejat Sayın'a

*Kara kışta ekin eken
Yaz ayında zulüm biçer
Alçaktan uçan güvercin
Şahan pençesine düşer*

I

Sondan Önce

“KEMALİYE (Özel) — On yedi yaşındaki M.Ç. adındaki genç kız, babasının Haydarbey köyü yakınlarındaki dağ çadırından kaçırılmış, İstanbul randevuevlerinde satılmak istenmiştir. Adapazarı’nda kurtarılan genç kız, babasının yanına gönderilmiştir.

İlçe savcısı, M.Ç.’nin ilçe, il ve yakın ilçelerde 2 ay dolaştırıldığını ve bu sürede kendisine tecavüz eden 14 kişinin tutuklandığını, 2 kişinin de arandığını açıklamıştır.

İlçe savcılığının yaptığı soruşturma sonunda M.Ç. adlı genç kızın kaçırılarak tecavüze uğramasında suçlu oldukları iddiası ile yakalanıp tutuklanan 14 kişi şunlardır: Ali Bozkaya, Necip Çetin, Ekber Kocakurt, Halil Yavuz, Mehmet Öngay, Etem Güngör, Veli Güneş, Mehmetali Yavaş, Tosun Bayraklı, Nuri Say, Sedat Soylu, İbrahim Kardeş, Abdo Köseoğlu ve Hüseyin Güvenç.

Dinar ve Beyşehir’de alıkonulduğu tespit edilen genç kız, İstanbul’a götürülürken Adapazarı yakınlarında bir otobüste bulunmuş ve Adapazarı polisi genç kızını Kemaliye Savcılığına teslim etmiştir.”

II

Mektup

Kadir Akatlı'nın mektubu Haydarbey köyü muhtarı Osman Tok'un eline bir cumartesi günü ulaştı. Muhtar, İbikli'nin kahvesinde, fıskıyeli alafranga havuza karşı bir sandalye atmış, nargilesini tokurdatıyordu, köy bekçisi topal Hasan koptu geldi. Saat on sularıydı. Dağların yalkıyan doruklarında güneş daha geziniyordu, ortalık yeni kızmaya başlamıştı. Kuzeydeki tepelerin en ucunda duran genç dağın dirseğinden doğru çamlık yamaçları, Karınca yaylasını, oralardan Çukurca ovayı yalayacak esintinin çıkmasına çok vardı. Çatlıdere, kozalak yüklü alaçamlar, kocayemişler, çıplamış tarlalar hâlâ kuşluk uykundaydılar.

Topal Hasan soluğunu gürültüyle üfure üfure, muhtarın ayak koyduğu sandalyeye çöktü, oturdu. Çatma kadar büyük mendiliyle terini sildi.

"Bugün, yine sıcak olacak, anasını," dedi.

Muhtar tömbekinin üzerindeki kararın ateşlerden birini ters yüz etti, "ya, öyle, evet" gibilerden başını salladı. Doğrudu. Bekçiye baktı.

"Postayı aldın mı?"

"Aldım," dedi Hasan. "Bir sana mektup varmış, o kadar. Başka bir şey yoktu."

Böyle dedi, koynuna el vurdu; tere batmış, üstü siyah tükenmez kalemlerle yazılı bir zarf çıkardı, uzattı.

Muhtar okudu, bilemedi.

“Kimden?” dedi Hasan, kayıtsız görünmeye çalışarak. “Tanışından mı?”

“Değil,” dedi muhtar. “Kadir Akatlı diye biri göndermiş. Duydun mu bu adı?”

“Duymadım. Belki köyden birinin hısımidir.”

“Bizimkilerden kimin hısıımı Adapazarı’na göçmen gitmiş ki?”

“Bilir miyim!” dedi Hasan, omuz silkti, içeriye seslendi: “İbikli, bir kahve yapacak mısın bana, yorgunluğumu atayım!”

Kahvenin içlerinde bir yerden İbikli’nin sesi geldi:

“Az bekle, elim dolu şimdi!”

“Hayta!” dedi Hasan, kızdı. “Bir maraza oldu mu böyle demezsin ama. Koş aman Hasan, yetiş aman Hasan, n’olursa sendendir Hasan, değil mi kıçın tutuştu mu? Kırk yılın başı, bir kahve istedik mi de, ‘bekle, elimde iş dolu’ olur. Dürzü!”

İbikli boğuk boğuk gülererek kahveyi getirdi, masaya bıraktı, muhtarın çay boşunu alırken mektubu gördü.

“Gözün aydın muhtar,” dedi. “İstanbul’dan mı?”

“Çocuklardan değil,” dedi muhtar.

“Öyle mi? Kimden?”

“Tanımıyorum. Adapazarı’ndan atmışlar. Kadir Akatlı diye birinden.”

İbikli ile Hasan bakiştılar. İbikli gözleriyle “kim ki bu, neyin nesi, ne istemiş?” diye sordu. Hasan, “ne bileyim ya’u, mektubun içinde miyim ben? İşte, okuyor; elbet söyler, sen de, ben de öğreniriz, patlama!” dedi.

Muhtar nargilenin marpucunu yavaşça bıraktı. Birinci sayfanın yarısındaıydı, yeniden başa döndü, dişleri arasından “cık cık” yaptı.

“Otur,” dedi İbikli’ye. “Köyün kurul üyesisin, dinle, alakadar eder belki.”

İbikli, elinde çay boşu ile Hasan’ın yanına ilişti. Ocak başından havuz başına kadar ardını izlemiş tek gözlü kör kedisini bir tepikte kovaladı, vaziyetini alıp kulak kesildi. Bekledi. Muhtar, gırtlığını temizleyip:

“Haydarbey köyü muhtarlığına..” diye başladı, arada yine sesini düzeltilti. “Sayın muhtar; sizi, köyünüzü, hatta şahsınızı

bilmeden böyle bir mektubu muhtarlığınıza iletmeden önce sizlerden özür dilerim.

Sayın muhtar, sizden ikinci bir özür dilemek lüzumunu görüyorum. Neden demeden sebebini size ben sunayım: Adınızı bilmediğimden dolayı size adınızla hitap edemediğimden, sadece makamınızla seslenmek mecburiyetinde kaldığım için ikinci özrümü bir daha dilerim.

Muhtar olarak şahsi kişiliğinizi bilmiyorum, yine de her şeyden önce gururuma dayanarak tanrı selamını sunar, ellerinden öperim."

Muhtar, ne diyecekler diye durdu, gözünün kuyruğuyla berikilere baktı. İbikli huylanmışçasına sandalyesinde kıpırdandı; rahatsız rahatsız, bakışlarını muhtara çevirdi. Hasan cigarasını yakıyordu, muhtar durunca o da durdu, kibrit parmakularını yakana kadar bekledi. Ateşin yangınını duyduğunda sıçradı, açıktan açığa sövdü.

"Sayın muhtar, bu mektubumu sizlere göndermemin tek sebebi var," diyerek okumasını sürdürdü muhtar. "Bu sebep, bir insanla ilgilidir. Şimdi bu meseleye geçmeden size kendimi, neci olduğumu, nereli olduğumu, nerede ikamet edip ne iş yaptığımdan bahsetmek lüzumunu görürüm. Bak muhtar, beni iyi dinle: Ben Karadeniz bölgesinin Giresun vilayeti, Piraziz nahiyesi, Sovanlı köyü, Cevizli mahallesinden Naim oğlu Kadir Akatlı'yım. Açık adresim böyle fakat şimdi Adapazarı'nda bir polis memuru olan eniştemin yanında kalıyorum. Aran Turizm'in otobüslerinde muavin olarak çalışıyorum. 50 lira yevmiye alıyorum."

"Bize Irak bir mekândan," dedi Hasan; evet desin diye dirseğiyle İbikli'nin böğrünü dürtükledi.

Dürtüğü yiyen İbikli toplandı.

"Öyle," dedi. "Bizim Haydarbey nere, onun... Nereliyim diyordu Muhtar?"

Muhtar satırların yukarılarına döndü, buldu.

"Piraziz," dedi.

"Karadeniz'in Giresun'a bağlıymış," dedi Hasan, her ikisinden dikkatine aferin bekledi. Berikiler yüz vermediler. İbikli:

"De oku," dedi muhtara. "Dul nazı yapma!"

"Okuyoruz ya," dedi Muhtar, okudu: ".. Şoför olmak için,

yani kabiliyetli şoför olabilmem için şu anda imtihan görmekteyim. Bütün amacım ehliyetimi alıp kendime göre bir yuva kurmaktır.”

Mektubun burasında muhtar güldü. Hasan bundan güç aldı, yılıştı:

“İnsaniyetlik dediği, bizim Haydarbey’den kısmet aramak herhal. Öyle mi, muhtar?”

“Hele bir tamamını okuyalım da,” dedi İbikli. “Eğer hayırlı biri ise...”

“Yau, ne yıllık adamsın,” dedi Hasan, İbikli’ye patladı. “Herifçi aklını peynir ekmekle mi yemiş ki, Karadeniz’in Giresun’undan kalkacak, ta bizim Haydarbey’e kadar uzanarak...”

Muhtarın bakışlarını görünce sözünün ardını yuttu.

“Sustum, sustum, peki!” dedi. “Sen oku!”

Muhtar okudu:

“Ocak 1950 doğumluyum. Annem babam var. Her ikisini de seviyorum. Fakat bunun dışında hayatımı sarsan tek bir mesele var. Bu mesele ise, sadece bende perçinleşip bir daha terk edemediğim kızın sevgisidir.”

“Ulan, ulan..” diye içinden geçirdi Hasan, dışına renk vermedi hiç. “Bu her kimse, tutkun. Değilse, ben de neyim! İşte, ağızıyla da söylüyor. Sevdalı. Yangın. Oku, oku bakalım muhtar, oku ki oğlancık sevdasını kime sardırılmış, biz de öğrenelim.”

“..Bu kız, sizin vilayetin Eğirdir kazasının Haydarbeyi köyünden..”

Şerfali’nin en küçük oğlu Murat’ın beslemeleri güvercinlerden ikisi kanat vurup bir çırpıda Sümbül halanın damına konular. Erkeği guruldaya guruldaya tüy kabartıp dişisini sürüyordu. Dişi, kaçtı, damın eteğine vardı erkeği anında yol kesti. Bir atılışta üstüne bindi.

Gözü güvercinlerde takılı Hasan o ara mektubun dediklerini duymadı. Telaşla:

“Nerdenmiş, nerdenmiş? dedi.

“Bu kız, sizin vilayetin Eğirdir kazasının Haydarbeyi köyünden” diyor, dedi muhtar; tekrarladı.

“Eh,” dedi İbikli. “Şu işe bak, tevekkeli...”

Hasan lafını ağızından aldı:

“Şimdi anladım, şimdi,” dedi. “Bu oğlan, bizim Haydarbey’den...”

Muhtar okumaya başlayınca gerisini bıraktı, dinledi.

“.. Haydarbeyi köyünden Şakirlerin Rıza Çalık adındaki zavallı adamın kızı Menekşe Çalık’tır. Biliyorsun, muhtar, Menekşe Çalık’ın insanoğlu alnına kara bir damga vurarak ömrünün sonuna dek bu kara damgayla onu karanlık bir dünyanın insanı olmasına mahkûm etmiştir.”

Muhtar sustu. Kendisini dinleyen ikisinden birinin ya Hasan’ın ya da İbikli’nin bir şeyler söylemesini, konuşmasını bekledi.

Konuşan olmadı. Murat’ın beslemeleri iki güvercin, Sümbül halanın damından havalanarak göğe yükseldiler, bir iki dolanıp Kavaklar mahallesine doğru uçtular, gözden yittiler.

Neden sonraydı, İbikli:

“Tömbeki sönmüş, muhtar,” dedi. “Ocaktan taze ateş getireyim mi?”

“Daha sonra,” dedi muhtar, mektuba döndü. Öksürdü. Yalan bir öksürüktü aslında, berikiler ses etmediler.

“Nerde kaldıktı,” dedi, parmağıyla satırları taradı. Ha, evet! Diyor ki “.. mahkûm etmiştir. Böylelikle babasının dağ çadırından kaçırıldıktan sonra çeşitli yerlerde gezdirilip büyük acı, ısırtıplarla insafsızca itilerek ona acı çektirmişlerdir. Zavallı Menekşe memleketinden zorla uzaklaştırılmıştır. Her defasında İstanbul’da satılmak istenmiştir. Fakat İstanbul’un Harem denilen semtinde bir asteğmen tarafından anlaşılacak olaya tekrar el koymak isteyen hainler asteğmenin direnişine dayanamayıp kızını terketmek mecburiyetinde kalmışlardır. O adamlardan kurtarılan Menekşe Çalık asteğmenin yardımı ile Adapazarı’na, polise teslim edilmek üzere bir gelen otobüse binmiş. İşte o gün, Menekşe Çalık’ın teslim edildiği sırada ben de oradaydım. Orada, demin belirttiğim karakolda eniştem polis memuru olduğundan onun yanına gitmiştim. Menekşe’yi ilk defa orada gördüm. Kendisini tanıımıyordum. Çok merak ettim. Menekşe’yi enişteme sordum. O da durumu bildiği kadarıyla bana anlattı. Sonra Karakoldan ayrıldık, eniştemle eve geldik. Tam yemek yiyorduk, birden kapı çalındı. Kapıyı ben açtım. Karşımda karakolda vazi-

fe yapan polis arkadaşlardan biri, yanında da Menekşe duruyordu. Komiser, bizim yanımızda kalmasını söylemiş. Hemen kabul ettik. Menekşe, başı yerde eğik olduğu halde çekinerek içeri girdi. Kapıyı ben açmıştım ona. Bu açmak onu sevindirdi, beni ise kahretti. Menekşe'nin gelişi böyle oldu aynen. O gün bugün bizim evimizde 2 aydan fazla kaldı. Kendi ailemiz gibi onu sevin-dirmeye çalıştık. Bilakis ben ona karşı yakın ilgi duymaya başladım."

Muhtar sayfayı çevirince Hasan fırsat bildi, sigarasını sönmekte olanından tazeledi. "Bakındı," dedi içinden. "Amma iş! Nerden nereye hem de. Sen kalk, fıkara Çalık Rıza'nın kızı, kara yazgılı Menekşe, Allahın Adapazarlarında... Olacak şey mi?" Kendine kızdı, izmariti yere çaldı, topuğuyla hınçlı hınçlı çiğnedi. "Olmuş ama, kulağınla da duydun ya, olmuş bal gibi. De, sus ol da ne okuyor muhtar, dinle!"

Öyle de yaptı.

— ".. daha doğrusu birbirimizi sevmeye başladık.. İşte muhtar, mazisi karanlıklara dayanan Menekşe'ye sevgim gün geçtikçe aşırı derecede çoğaldı. Onu sevmek değil, ona âşık olmuştum. Akşam televizyon seyrediyorduk birlikte, sağ tarafımda oturuyordu. Çekinmeden ona evlenme teklifi yaptım. Kabul etti. Bundan sonra ona daha fazla bağlandım. Benim yanımda o, onun yanında ben olunca her şey bir başka idi. Her ikimiz de evlenmekten başka birşey düşünmüyorduk ama o çok korkuyor, çok ağlıyordu. O ağlarken ben de ağlıyordum. Hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu. Başka bir derdi vardı. Babasından, dost ve akrabalarından, memleketinden ayrı kalmasıydı bu derdi. Onun bu düşüncesini olumlu karşıladım. Çünkü haklıydı. Hatta bana birkaç defa 'beni memleketime sen götür, benim memleketimde seninle beraber kalır, beraber yaşarsız' teklifini kabul etmiş-tim. Ama beni bundan ayrı koyan iki sebep vardı. Yanında kalıp sözünü dinleyerek saygı duyduğum eniştem razı olmadı. Sonra ehliyet almak için imtihanım vardı. Bu iki sebep beni yolumdan çevirdi. Oysa ölüm bahasına olsa ondan ayrılmayı düşünmüyordum. Biliyor musun muhtar, onu öyle çok seviyorum ki bilmem nasıl anlatsam... Belki inanmayacaksınız ama insan isen, Allahın kulu isen..."

Hasan gözlerini yerden alıp muhtardan yana döndürdü. "Ah ulan, ah! Herifçinin lafına bak, neler diyor. İnsan isenmiş, Allahın kulu isenmiş... Pöh! Kim kaybetmiş de bizim bu dangalak oğlu bulmuş! Sıçtığının pezevengi, muhtar oldum diye taf-randan kim yanına varabilir köylük yerde? Kimse! Particilik dedin mi, sende.. Avanta, sende.. Yiyinti, lüpcülük dedin mi, en birincisindir gâvur! Her gece köyün gariban dullarını kim dolanıyor, ben fıkara mı, sen tuman düşmanı domuz mu? Pöh! İnsaniyetlik de, insanlık da sana kalmış, öyle mi? Öyle insaniyetliğin, öyle insanlığın. Hem de sallangaçlı salıncakla!"

Bunları içinden içinden geçirdi ama bir de muhtar seziverirse diye ödünün telleri gerildi, koptu kopacak oldu. Yutkundü, yeri yokken kuru alnında el gezdirdi, sözde terini sildi.

Muhtar oralı değildi; kaptırmış kendini, okuyordu:

".. Allahın kulu isen, anan baban varsa, çoluk çocuğun varsa onların başı için bana inan. Yanımızdan onu kader, kanun ayırdı. Bana adını Güler diye tanıtmıştı, ona hep Güler derdim. Sayın muhtar, Güler yanımızdan mayısın onsekizinci cuma günü saat 1'de ayrıldı. Şimdi kaç gün geçti, bilmiyorum. Zaten düşünmekten yoksun kaldım. Kendisi sağ mı, yoksa hayata gözlerini yumarak beni yalnız mı bıraktı? Bilmek istiyorum. Ona resmimi ve adresimi vermiştim. Bana mektup salıp adresini bildirecekti. Hâlâ bir haber gelmedi. Merakımdan öleceğim.

Sayın muhtar; size bu mektubumu neden ve niçin yazdığımı bildireyim. Bu bahsettiğim Menekşe Çalık şimdi nerede, ne iş yapıyor, kimin yanında kalıyor? Hem sonra bana verdiği sözden vaz mı geçti? Daha doğrusu Menekşe şu anda, şimdi kimin yanında kalıyor? Bana oranın açık adresini bildirirsen sana canımı veririm. Muhtar, inan ki yapacak olduğun en ufak bir yardımınla beni kurtarmış olacaksın. Ben onsuz yaşyamam. Gayesi beni yok etmekse, gelsin, kendi eliyle canımı alsın.

Sayın muhtar; sizin insanlığınıza dayanarak sizden bu yardımı bekliyorum. Böyle bir yardımı bana yaparsan, sana minnettar kalırım. Yalnız böyle bir haberi bana mektupla bildirirsen daha iyi olur. Yalnız bana tarafınızdan gelecek mektubun dışındaki zarfın üzerine göndereni yazma. Sadece alıcının adını yaz. Kimliğini açıklamak isteğinde bulunursan zarfın içinde-

ki mektuba açık açığa belirtirsin. Huzurunuzdan ayrılırken tekrar selam eder, ellerinden öperim.”

İbikli sağ elinde tuttuğu boş çay bardağıyla tabağı sol eline aktardı, bekledi. Kurul toplantısında sanıyordu. Muhtar, Kadir Akatlı'nın mektubunu değil de ilçeden kaymakam beyin bir salmasını okumuştur sanki. Öbür üyelerle birlikte İbikli de dinlemişti, muhtarın “E, ne diyorsunuz şimdi komşular?” diye sormasını, arkasından üstelleyip “Hadi, birşey deyin bakalım, birşey deyin! Lafı olan yok mu yau, kaval dinleyen davar gibi mi dinlediniz okuduğumu? Tüh! Sen söyle bakalım Ali Kabak! Yok, yok, senin pepe dilin çözülene kadar bari bizim İbikli konuşsun, dinleyelim. Bakalım, kurul üyeliği mi yaman, karbonatlı çayı tavşan kanı çay diye yutturmak mı?” diyerek kendisini maytaba almasını bekliyordu.

İbikli'nin korktuğu başına gelmedi. Muhtar konuşmadı, sustu. Hep sustu. Mektup elinde kalakalmıştı. Ağzına doluşan kır-ları bol bıyıklarını dişleye dişleye Çeşme mahallesine, mezarlı-ğın ötesindeki tepelikte güneşin vurup daha bir ağarttığı me-zartaşlarına, çok uzaklarda akan Çatlıdere'ye, aşağılarda kaldı-ğı için göz ırağı Çukurca ovaya bakıyordu. Kahvenin ardını sar-mış mersinlerden bir karapalaz sürüsü parladı, ürkünüyü boş köy alanının üstünde şöyle bir dolandılar, sonra sürü başı hepsi-ni topladığı gibi yine gerisingeri getirdi, mersinlere indirdi.

Umudu yiten Hasan ayağa kalktı, İbikli de onu izledi. Sopa-sını birkaç kez kuru toprağa vuran Hasan, muhtara bakmaksızın:

“Bana bir buyruğun var mıydı?” dedi. “Yoksa.. Gidip eve, yatacağım. Postayı beklerken güneş başıma geçmiş, bir aspirin alıp vurup kafayı uyuyacağım.”

Muhtar istifini bozmadı. Kısık bir sesle:

“Yok,” dedi. “Var git, yat. Bir şey olursa ben adam yollarım, gelirsin.”

“Gelirim ya, tabii,” dedi Hasan, döndü, sopasını sürüye sü-rüye alanı topal aksak dönerek Sümbül halanın evini geçti, yitti.

İbikli gideyim mi, kalayım mı arası muhtarın başında dikel-mişti. Karar veremiyordu.

“Bir kahve yapayım mı muhtar? Benim de canım çekti. Karşılıklı içerdik.”

“Yap ya,” dedi muhtar. “Yap ya, iyi olur!”

İbikli nedensiz bir sevinçle dolu, kahveye yürüdü, içeri girdi, ocağın başına geçti. Ayaklarına sokulup mır mır mırıldanan kör kediye o hızla yine tepiği yapıştırdı.

“Seni gâvurun kedisi, seni kör deyyus! Ayağımın belası mısın ulan?”

Cezveyi kahveledi, şeker koydu, sıcak su musluğunu açtı, tahta karıştırarakla karıştırdı. Fincanlara boşaltırken baktı, şaşırıldı.

Muhtar gitmişti.